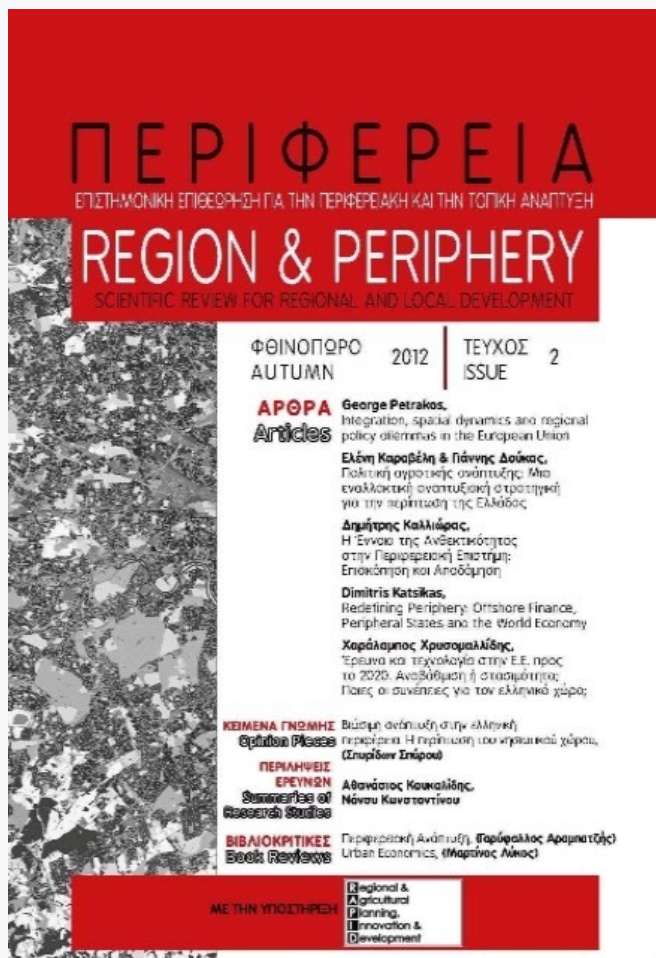

Περιφέρεια | Regional Integration: Politics, Economics, Governance

Τόμ. 2, Αρ. 2 (2012)

Περιφέρεια | Region & Periphery

Δημοτικά Λιμενικά Ταμεία: Δύναμη ανάπτυξης για την Περιφέρεια

Νάνσυ Κωνσταντίνου

doi: [10.12681/rp.18551](https://doi.org/10.12681/rp.18551)

Copyright © 2018, Νάνσυ Κωνσταντίνου

Άδεια χρήσης [Creative Commons Αναφορά-Μη Εμπορική Χρήση 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Κωνσταντίνου Ν. (2012). Δημοτικά Λιμενικά Ταμεία: Δύναμη ανάπτυξης για την Περιφέρεια. *Περιφέρεια | Regional Integration: Politics, Economics, Governance*, 2(2), 105–108. <https://doi.org/10.12681/rp.18551>

Δημοτικά Λιμενικά Ταμεία: Δύναμη ανάπτυξης για την Περιφέρεια

Νάνου Κωνσταντίνου, *απόφοιτος Εθνικής Σχολής
Δημόσιας Διοίκησης & Αυτοδιοίκησης*

Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι η μελέτη και καταγραφή του θεσμικού πλαισίου που διέπει την οργάνωση και λειτουργία των Δημοτικών Λιμενικών Ταμείων, προκειμένου να εντοπιστούν ο ρόλος και οι αρμοδιότητές τους και να διερευνηθεί η συμβολή τους στην ανάπτυξη της περιφέρειας. Προς τούτο, αποσαφηνίζονται οι όροι «λιμένας» και «φορέας διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα», και στη συνέχεια αναλύεται το θεσμικό πλαίσιο που καθορίζει τη διαδικασία σύστασης των Δημοτικών Λιμενικών Ταμείων και προσδιορίζει τις αρμοδιότητες αυτών.

Η Ελλάδα, λόγω των ιδιαίτερων γεωμορφολογικών χαρακτηριστικών της και ιδίως της εκτενούς ακτογραμμής της, διαθέτει πληθώρα λιμένων. Το συνολικό μήκος της ελληνικής ακτογραμμής ανέρχεται σε 16.000 χλμ., εκ των οποίων τα 7.500 χλμ. βρίσκονται στα νησιά. Αποτέλεσμα των χαρακτηριστικών αυτών, αποτελεί η ύπαρξη περισσότερων από 140 επιβατηγούς και εμπορικούς λιμένες, καθώς και πλήθους τουριστικών λιμένων σκαφών αναψυχής και αλιευτικών καταφυγίων σε όλη τη χώρα.

Οι Λιμένες αποτελούν ιδιάζοντα χώρο ιδιαίτερης σημασίας. Ως «Λιμένας», ορίζεται η ζώνη ξηράς και θάλασσας μαζί με έργα και εξοπλισμό, που επιτρέπουν κυρίως την υποδοχή κάθε είδους πλωτών μέσων και σκαφών αναψυχής, τη φορτοεκφόρτωση, αποθήκευση, παραλαβή και προώθηση των φορτίων τους, την εξυπηρέτηση επιβατών και οχημάτων και την ανάπτυξη επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, που συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με τις θαλάσσιες μεταφορές (Ν.2971/2001).

Η διοίκηση και η εκμετάλλευση των ελληνικών λιμένων ασκείται από το ίδιο το Κράτος, και συγκεκριμένα, από το Υπουργείο Ναυτιλίας και Αιγαίου, μέσω των θεσμοθετημένων φορέων διοίκησης και εκμετάλλευσης Λιμένων. Ως «φορέας διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα», νοείται κάθε δημόσιος φορέας ή φορέας της Αυτοδιοίκησης ή ιδιωτικός ή μικτός φορέας που έχει, κατά νόμο, την ευθύνη της διοίκησης και της εκμετάλλευσης λιμένα (Ν.2971/2001).

Τα Λιμενικά Ταμεία συστάθηκαν με το Β.Δ. 14/19-1-1939 σε συνέχεια της επιβολής λιμενικής φορολογίας, αλλά και για την εκτέλεση αναγκαίων λιμενικών έργων. Κάθε Λιμενικό Ταμείο αποτελεί ξεχωριστό νομικό πρόσωπο και διοικείται από την Λιμενική Επιτροπή. Με τον Ν.2738/1999 προβλέφθηκε η δυνατότητα μεταφοράς αρμοδιοτήτων των Λιμενικών Ταμείων σε Δήμους και Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, αλλά με τον Ν.3852/2010 «Πρόγραμμα Καλλικράτης», η δυνατότητα αυτή, παρέχεται πλέον μόνο στους Δήμους.

Οι αρμοδιότητες των Λιμενικών Ταμείων μπορούν να μεταφέρονται στους Δήμους με την έκδοση προεδρικού διατάγματος κατόπιν πρότασης των Υπουργών Εσωτερικών και Ναυτιλίας και Αιγαίου, και μετά από γνώμη του Δημοτικού Συμβουλίου. Για την άσκηση των μεταφερόμενων αρμοδιοτήτων, συνιστώνται με τα ανωτέρω προεδρικά διατάγματα στους αντίστοιχους Δήμους, δημοτικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου που ονομάζονται Δημοτικά Λιμενικά Ταμεία.

Επιπλέον, με τον Ν.2738/1999 προβλέφθηκε η δυνατότητα μεταφοράς ορισμένων μόνο αρμοδιοτήτων με τους αντίστοιχους πόρους Λιμενικών Ταμείων που δεν καταργούνται, σε συνιστώμενες, με προεδρικά διατάγματα, αυτοτελείς υπηρεσίες των Ο.Τ.Α., με την ονομασία «Λιμενικά Γραφεία», τα οποία, επίσης μετά από τον Ν.3852/2010 μπορούν να συσταθούν μόνο στους Δήμους.

Τα Δημοτικά Λιμενικά Ταμεία με τη σύστασή τους υπεισέρχονται σε όλα τα κινητά και ακίνητα περιουσιακά στοιχεία, πόρους, δικαιώματα εν γένει και υποχρεώσεις των Λιμενικών Ταμείων που καταργούνται ή και των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων που μεταφέρονται. Οι νέοι φορείς διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένων, αναλαμβάνουν τα αποκλειστικά δικαιώματα χρήσης και εκμετάλλευσης των χώρων της ζώνης λιμένα αρμοδιότητάς τους. Ως εκ τούτου, αποκτούν αρμοδιότητες για την εκτέλεση έργων και για την παραχώρηση χώρων εντός της ζώνης λιμένα.

Επισημαίνεται ότι οι αρμοδιότητες που αφορούν στα ζητήματα α) εθνικής ασφάλειας, στρατιωτικής χρησιμοποίησης των λιμανιών, β) χορήγησης αδειών που έχουν σχέση με την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από τις διατάξεις του ν. 1650/1986 και τη λοιπή περί θαλάσσιου περιβάλλοντος νομοθεσία και γ) ασφαλούς κατάπλου και απόπλου των πλοίων, καθηκόντων της λιμενικής αστυνομίας και δικαστικής ανακριτικής δικαιοδοσίας των λιμενικών οργάνων, ασκούνται σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις και δεν θίγονται από τις διατάξεις του Ν.2738/1999.

Το προσωπικό που υπηρετεί κατά το χρόνο της κατάργησης του Λιμενικού Ταμείου μεταφέρεται στο Δημοτικό Λιμενικό Ταμείο και εντάσσεται σε αυτό με την ίδια σχέση με την οποία υπηρετούσε στο καταργούμενο Λιμενικό Ταμείο. Η ένταξη γίνεται με απόφαση του αρμόδιου υπηρεσιακού συμβουλίου προσωπικού του Δήμου σε ανάλογες και αντίστοιχες θέσεις που προβλέπονται υποχρεωτικά στον Οργανισμό εσωτερικής Υπηρεσίας του συνιστώμενου Δημοτικού Λιμενικού Ταμείου.

Συγκεκριμένα, σήμερα λειτουργούν 36 Δημοτικά Λιμενικά Ταμεία και 23 Λιμενικά Ταμεία, ενώ εκκρεμούν ακόμη 30 αιτήσεις μεταβίβασης Λιμενικών Ταμείων σε Δήμους. Με την πρόσφατη αποδοχή από το Υπουργείο Εσωτερικών των με αριθμ. 365/2005 και 155/2007 Γνωμοδοτήσεων του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους που εκκρεμούσαν από το 2005 και το 2007 αντίστοιχα, αποσαφηνίζεται ο ρόλος των Δημοτικών Λιμενικών Ταμείων και εξαλείφονται τα γραφειοκρατικά εμπόδια για τη σύσταση και νέων Δημοτικών Λιμενικών Ταμείων, καθώς διευκρινίζεται ότι με τη σύσταση των Δημοτικών Λιμενικών Ταμείων καταργούνται αυτοδίκαια τα παλαιά Λιμενικά Ταμεία χωρίς να είναι αναγκαία η κατάργηση αυτών με την έκδοση σχετικού προεδρικού διατάγματος.

Συμπερασματικά, σε συμφωνία και με την ευρωπαϊκή εμπειρία, όπου αποτελεί συνήθη πρακτική η διοίκηση και εκμετάλλευση των λιμένων να ανήκει στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, με τη σύσταση και λειτουργία των Δημοτικών Λιμενικών Ταμείων επιτυγχάνεται η άμεση και αποτελεσματικότερη ικανοποίηση των αναγκών των λιμένων, εξασφαλίζονται επιπλέον έσοδα στους Δήμους και ενισχύεται ουσιαστικά η τοπική και περιφερειακή ανάπτυξη. Κατά συνέπεια, η σύσταση και λειτουργία Δημοτικών Λιμενικών Ταμείων, κρίνεται αναγκαία τόσο για την εύρυθμη λειτουργία των Δήμων με παραλιακό μέτωπο και την τουριστική ανάπτυξη των περιοχών αυτών, όσο και για την εύρυθμη και αποτελεσματική λειτουργία των λιμένων.

Βιβλιογραφικές αναφορές

Νομοθεσία

- Β.Δ. 14/1939 (ΦΕΚ 24/Α/19-1-1939) «Περί κωδικοποίησης των περί λιμενικών Ταμείων κειμένων διατάξεων».
- Ν.2738/1999 (ΦΕΚ 180/Α/9-9-1999) «Συλλογικές Διαπραγματεύσεις στην Δημόσια Διοίκηση, μονιμοποιήσεις συμβασιούχων αορίστου χρόνου και άλλες διατάξεις.»
- Ν.2839/2000 (ΦΕΚ 196/Α/12-9-2000) «Ρυθμίσεις για θέματα του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και άλλες διατάξεις.»
- Ν.2932/2001(ΦΕΚ 145/Α/27-6-2001) «Θαλάσσιες ενδομεταφορές -Γεν. Γρ/τεία Λιμένων κ.λ.π.»
- Ν.2971/2001 (ΦΕΚ 285/Α/ 19-12-2001) «Αιγιαλός, παραλία και άλλες διατάξεις»
- Ν.3463/2006 (ΦΕΚ 114/Α/8-6-2006) «Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων».
- Ν.3852/2010 (ΦΕΚ 87/Α/7-6-2010) «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης»
- Ν.4071/2012 (ΦΕΚ 85 / Α/ 11-4-12) «Ρυθμίσεις για την τοπική ανάπτυξη, την αυτοδιοίκηση και την αποκεντρωμένη διοίκηση Ενσωμάτωση Οδηγίας 2009/50/ΕΚ.»
- Υπ'αριθμ. 51/28-12-2010 Εγκύκλιος του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης: Διοικητικά συμβούλια ιδρυμάτων, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και επιχειρήσεων δήμων και περιφερειών Υπ' αριθμ. 1/ 26-1-2012 Εγκύκλιος του Υπουργείου Εσωτερικών
- Υπ'αριθμ. 21/17-2-11 Εγκύκλιος του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης: Διοικ. συμβούλια συνδέσμων, λιμενικών ταμείων ΟΤΑ & Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων.
- Υπ' αριθμ. 8210/01/12/ 24-2-2012 Εγκύκλιος του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας

Συγγράμματα

- Οδηγός Διαδικασιών Ωρίμανσης Λιμενικών και Θαλάσσιων Έργων, Έκδ. 03 – ΜΟΔ Α.Ε.
- “European Port Governance - The ESPO Fact-Finding Report” - Revised And Enlarged in 2010

Ιστότοποι

- <http://www.yroian.gr/> (Υπουργείο Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας)
- www.yen.gr (Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας)

<http://www.mou.gr> (Μονάδα Οργάνωσης της Διαχείρισης Αναπτυξιακών Προγραμμάτων)

www.espo.be/ (European Sea Ports Organisation)

<http://www.visitgreece.gr>

www.eot.gr (Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού)

<http://www.palmosev.gr>

<http://www.kefalonitikanea.gr/>

<http://www.localit.gr>